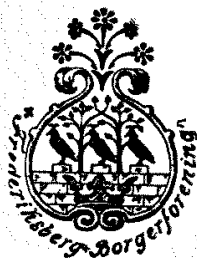

Frederiksberg Borgerforening

1882—1932

FREDERIKSBERG BORGERFORENING

GENNEM 50 AAR
1882 · 1932

Udarbejdet af
HJALMAR JACOBSEN

1932

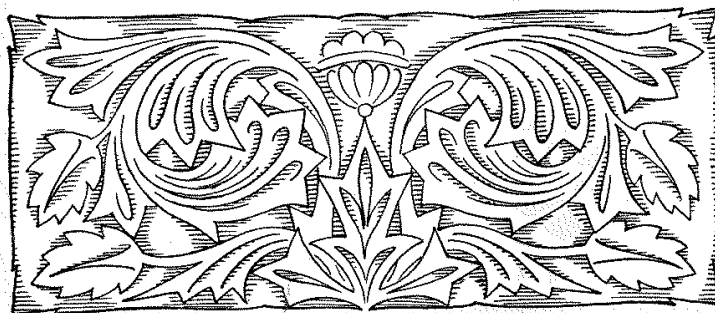
FREDERIKSBERG BOGTRYKKERI
Howitzvej 49 - Frederiksberg

ILLUSTRATIONER

	Side
Alderdomsboligen	11
Tømremester R. Arentzen	21
Borgerforeningens Bestyrelse	27
Ingeniør M. Frandsen	24
Overretssagfører Chr. Holm	25
Murermester Jørgen Jensen	22
Manufakturhandler H. Kryger	20
Installatør Holger Larsen	24
Tømremester A. Matthissen	23
Tømremester Fr. Nielsen	22
Borgerforeningens Platte	18
Murermester Sophus Schröder	23
Borgerforeningens Stiftere	7
Garvermester A. Suhr	20
Fabrikant Jens B. Thomsen	21

INDDELING

	Side
Foreningens Grundlæggelse	5
Politik	8
Selskabsligheden	9
Medlemsregns	9
Paradeskydning og Juletræ	10
Aldersensboligen	10
35 Aars Jubilæum	14
Kegleklubben	15
Gæstegilde og Jubilærer	15
Præm gennem Aarsene. — Opgaver	15
Foreningens Banner	16
Skyttelegat	17
40 Aars Jubilæum	17
Fødselsdagsgaven	18
«Gilde»	19
Foreningens Ledses	21
Kommunens Ledses	24
Kommunens Forskundes	26
Medlemsbladet	27
Hvad Foreningen er	29
Eresmedlemmer	30
Til Slut	30

Foreningens Grundlæggelse.

Den 17. Januar 1932 fejrer »Frederiksberg Borgerforening« 50 Aars Dagen for Foreningens Stiftelse.

50 Aar er et rundt Tal, og det er med god Ret, at Borgerforeningen fejrer denne Jubilæumsdag. Man bør paa denne Dag standse et Øjeblik og se tilbage; — man bør mindes de Folk, som for 50 Aar siden grundlagde Foreningen, og man bør dvæle lidt ved Hovedbegivenhederne i Foreningens Liv.

Dette lille Skrift skal ikke være noget Forsøg paa at skrive Borgerforeningens Historie gennem disse Aar. Skulde det gøres, maatte der skrives en Bog.

Det, der skrives her, tilsigter derfor kun at give Borgerforeningens Medlemmer et lille Tilbageblik over Foreningens Tilblivelse og de vigtigste Begivenheder gennem de 50 Aar.

Foreningen blev stiftet Søndag den 17. Januar 1882, og det er blot mærkeligt, at Ideen til en saadan Forening ikke var kommet frem længe forinden. Frederiksberg By var jo allerede dengang begyndt at vokse sig stærk. Det har sikkert ogsaa været disse Tanker, der fik Bogtrykker *M. Lazarus* til at samle en Række gode frederiksbergske Borgere om sig og sammen med disse at stifte »Frederiksberg Borgerforening«.

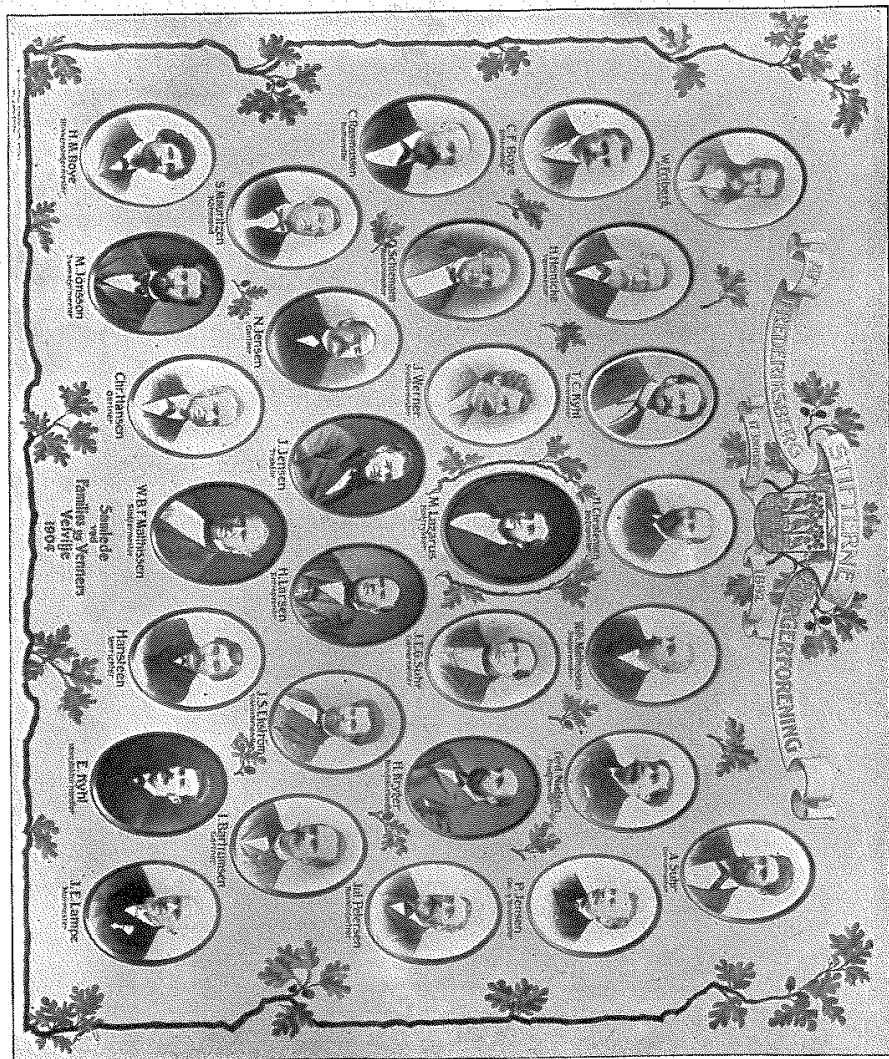
Vi skal nævne de 30 Stiftere:

Gartner *Bartrumsen*,
 Blikkenslagermestrene *Boje* (sen. og junr.).
 Boghandler *H. Christensen*,
 Høker *Ekstrøm*,
 Urtekræmmer *Friberg*,
 Gartner *Hansen*,
 Formand *Hansteen*,
 Vævermester *Heinecke*,
 Gartner *Jensen*,
 Traktør *Jensen*,
 Gasmester *Jensen*,
 Skomagermester *Jønsson*,
 Blikkenslagermester *Jørgensen*,
 Manufakturhandler *Kryger*,
 Manufakturhandler *Kyhl*,
 Tømrermester *Kyhl*,
 Murermester *Lampe*,
 Entreprenør *Larsen*,
 Bogtrykker *M. Lazarus*,
 Slagtermestrene *Matthissen* (sen. og junr.).
 Frugthandler *Nielsen*,
 Gartner *Jul. Petersen*,
 Kulhandler *Rasmussen*,
 Maskinmester *Schiemann*,
 Garvermestrene *Suhr*, (sen. & junr.),
 Snedkermester *Werner*,
 Købmand *S. Mouritzen*.

Paa næste Side gengives Stifternes Portrætter efter et Billede, som blev samlet i Aaret 1904 og skænket Foreningen af dens daværende Formand, Tømrermester Fr. Nielsen.

Af disse Foreningens Stiftere lever nu desværre ingen, idet den sidste, Slagtermester Wilh. Matthissen døde i 1928.

Foreningens Formaal efter de første Love gik ud paa:

- 1) at varetage og ved givne Lejligheder ved lovlige og hæderlige Midler at søge at fremme Frederiksbergs Borgeres Tarv, navnlig i Henseende til kommunale Anliggender, og
- 2) at befordre selskabeligt Samvær mellem Byens Borgere, særligt Foreningens Medlemmer og deres Familier.

Foreningens første Bestyrelse bestod af følgende 7 Medlemmer:

Garvermester *A. Suhr*, Formand,
 Urtekræmmer *W. Friberg*, Sekretær,
 Slagtermester *W. Matthissen*, sen., Kasserer,
 Slagtermester *W. Matthissen*, junr.,
 Bogtrykker *M. Lazarus*,
 Gartner *Jul. Petersen*,
 Manufakturhandler *H. Kryger*.

Selv om Foreningens Medlemstal straks kun var omkring 40, gik Ledelsen til Arbejdet med Alvor og Iver. Allerede den 21. Februar 1882 blev der afholdt et Møde med en Dagsorden, der angik Drøftelsen af Birkedommerembedets Omordning. »Om denne Drøftelse kom til at øve nogen Indflydelse paa den i 1887 skete Udskillelse af Frederiksberg som selvstændig Jurisdiktion fra Søndre Birk vides dog ikke«, skriver Sagfører I. C. M. Hansen i et lille Skrift, der blev udgivet ved Borgerforeningens 25 Aars Jubilæum i 1907.

Politik.

I Firserne prægede det politiske Liv Borgernes Følelser og Ønsker langt mere end i vore Dage, og det varede ikke længe før de politiske Synspunkters forskellige Opfattelse søgte at gøre sig gældende indenfor Foreningen, idet jo det første Punkt i Foreningens Formaal direkte aabnede Muligheden for dette. Dette var sikkert ogsaa den væsentlige Grund til, at Foreningens Medlemstal efter 6 Aars Forløb kun var

naaet til lidt over 60. Man indsaa det uheldige i Forholdet, og fik taget denne Del af Foreningens Formaal ud af Lovene, saaledes at man derefter for en Tid udelukkende helligede sig Selskabeligheden, som selvfølgelig ogsaa var blevet dyrket i de forløbne Aar.

Selskabeligheden.

Stiftelsesfesten har saaledes fra Begyndelsen og op gennem Aarene været Foreningens store, aarlige Fest, og dertil kom i mange Aar, som det andet Halvaars større Begivenhed: *Skovturen*.

Selvfølgelig har Selskabeligheden paa flere Maader forandret Karakter, som Aarene er gaaet. I mange Aar var »Herreskovtur« eller »Nøddetur«, som man ogsaa kaldte det, en stadig tilbagevendende Begivenhed. Det bruges jo ikke mere. Om det er Kvindernes almindelige Indtrængen paa Mændenes Omraader, om Nøddetræerne er blevet mere sjældne, eller om det skyldes den stadigt voksende, større Hensyntagen fra Herrerne Side overfor Damerne, er det ikke Stedet her at komme ind paa.

Naar man læser de gamle Beretninger fra Foreningslivet igennem, støder man ogsaa stadig paa noget, som man kaldte for »Assemblé«, hvilket vil sige Aftenunderholdning med Dans. Det var en Form for Selskabelighed, der holdt sig mange Aar igennem, indtil den nuværende Form for Dans gjorde denne til en mere dagligdags Begivenhed, saaledes at der ikke mere fordres noget ligefrem »Assemblé« for at faa udløst denne Trang til Livsrørelse.

Mødeaftenerne.

Et andet Samlingspunkt i Foreningens selskabelige Liv har de almindelige Mødeaftener været. Til at begynde med fandt disse Sted to Gange om Maaneden; men ret snart blev det til en Gang om Ugen, og man tør roligt sige, at disse Aftener er blevet en af Foreningens faste Hjørnesteene. Det er her, at mange Medlemmer er kommet i nærmere Kontakt med

hinanden og har sluttet Venskab for Livet. Paa disse Aftener dyrkedes Keglespil, Skydning og Kortspil. Tiderne skifter, — Medlemmer kommer, og Medlemmer gaar, der kan ske Forandringer i Formen, der kan trænge nye Kortspil — som f. Eks. Bridge — igennem; men Traditionerne for de ugentlige Aftener bevares trods alt gennem Aarene.

Fugleskydning og Juletræ.

Allerede i 1891 begynder man paa Fugleskydningerne, og samme Aar afholder Foreningen sit første Juletræ, en Festlighed, som jo efterhaanden er blevet en af Foreningens store aarlige og fornøjelige Fester, hvorfra mange af de nuværende, yngre Medlemmer selv har glade Minder fra Barndommen.

Alderdomsboligen.

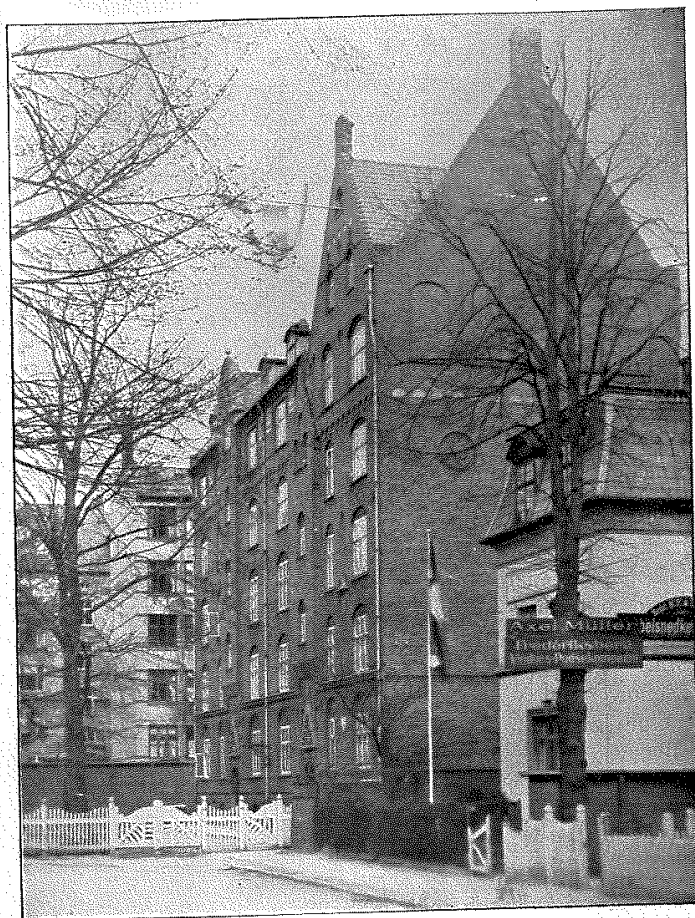
Vi vil nu gaa frem til Aaret 1895. Man følte indenfor Foreningen, at der ingen nævneværdig Fremgang var, og man søgte at finde nye Veje og Resultater, som kunde samle Medlemmerne i et større Antal.

Saa var det, at Mejeriejer *Roger Hamann* ved en Samtale med Tømrmester *Fr. Nielsen* rejste Tanken om Opførelse af en Alderdomsbolig. Der blev afholdt 2 Generalforsamlinger desangaaende, og paa den sidste af disse, den 25. Marts 1896, vedtoges det at udvide Foreningens Formaals ved en Tilføjelse til Lovenes Paragraf 1: »at søge tilvejebragt en Alderdomsbolig, hvor der gives frit Husly til gamle, værdige, trængende Medlemmer af Foreningen og disses Enker.«

Desuden blev Medlemsbidraget forhøjet med 2 Kr. om Aaret, saaledes at Forhøjelsen skulde tilfalde Alderdomsboligen.

Man maa sige, at der af Foreningens Ledelse og fra Medlemmernes Side blev taget alvorligt fat paa Sagen. Der blev sat en Aktietegning i Gang, og Medlemmerne deltog saa ivrigt i denne, at der blev tegnet Aktier for 22 500 Kr.

I Juli 1897 købtes Ejendommen H. C. Ørstedesvej 10, hvis Grund gik helt igennem til Taarnborgvej. Grunden købtes af General Linnemann, og det var Foreningens daværende For-

Alderdomsboligen paa Taarnborgvej.

mand, Murermester *Jørgen Jensen*, der førte Forhandlingerne om Købet. Senere blev For-Grunden mod H. C. Ørstedesvej solgt til Tømrmester H. C. Nielsen, — en Handel, der bidrog til, at man saa kunde paabegynde Opførelsen af Alderdomsboligen, hvilket skete i 1901.

Bygningens Arkitekter var *Carl P. Lampe* og *Ludvig Andersen* og Haandværkerne var Murermester *R. P. Nielsen*, Tømrmester *R. Arentzen*, Snedkermester *C. Kaas Rasmussen*, Blikkenslagermester *Ewald Olsen* og Malermester *Elisiusen*.

Den 14. Januar 1902 blev Grundstenen nedlagt, og d. 10. Oktb. samme Aar fandt Indvielsen Sted ved en smuk og stemningsfuld Højtidelighed i Boligens Kælderetage, der oprindelig var bestemt til at være Samlingssal for Boligens Beboere. Et Recitativ blev fremsagt, og Sangkoret, der i flere Aar til Medlemmernes udelte Glæde var knyttet til Foreningen, afsang et Par Sange, hvorefter Foreningens Formand, Tømrmester *Fr. Nielsen*, holdt Festtalen. Ved Festen, hvori Medlemmerne deltog med Damer, var desuden til Stede som særlig indbudte: Birkefuldmægtig, cand. jur. *H. Carstensen* som Birkedommerens Repræsentant, Kommunalbestyrelsens Formand, Dr. *E. Jacoby*, Stadsingeniør *Brodersen*, Bygningsinsp. *Thuren*, Branddirektør *Jørgensen*, Landinspektør *N. F. Jensen*, Ingeniør *Cortes*, General *Linnemann* og Overretssagfører *Linnemann*.

Senere samme Dag afholdtes Festmiddag paa »Gimle«, under stor Tilslutning fra Foreningens Medlemmer med Damer, og hvorved ogsaa de ovennævnte indbudte deltog. Det var en fornøjelig Fest med ublandet Glæde over den fuldendte, smukke Bygning. Kort Tid efter modtog Foreningen den glædelige Meddelelse, at Kommunalbestyrelsen havde præmieret Bygningen.

Det er en smuk Tanke, »Frederiksberg Borgerforening« herved har ført ud i Livet, og den er praktiseret paa en Maade, der er Foreningen værdig. — Borgerforeningens Alderdomsbolig er netop blevet det Samlingspunkt, der har styrket For-

eningens Position, og Gang paa Gang har Medlemmer af Foreningen vist deres Offervillighed og skænket Gaver til Alderdomsboligen.

Den første Fribolig blev bortgivet ved Bygningens Indvielse til Enke efter Stukkator *Jensen*, Enkefru *Anna Jensen*, der endnu bor i Alderdomsboligen. Inden Udgangen af 1931 vil der være bortgivet 9 Friboliger, og den Tid er næppe fjern, da hele Bygningen er optaget af Friboliger, hvor ældre Medlemmer eller Medlemmers Enker nyder deres Alderdom under gode, rolige Forhold.

De Folk, som stod i Spidsen for Foreningen, da Tanken om Alderdomsboligen førtes ud i Livet, fortjener Tak derfor, ligesom det er til Medlemmernes Ære, at de fylkedes om disse Mænd, thi kun derved blev Idéen til Virkelighed.

Det er værd at erindre en lille Episode, der paa økonomisk Maade gav et godt Bidrag til Alderdomsboligen. I November 1902 modtog Bestyrelsen Tilsagn fra et Medlem af Foreningen om en Gave: en Ponyvogn, som Giveren foreslog at bortlodde til Fordel for Alderdomsboligen ved et Lotteri, som skulde indbringe ca. 1200 Kr. Man modtog med Tak Gaven, og Lotteriet indbragte 1183 Kr. Men nu kommer det mærkværdige. Udtrækningen af Gevinsten fandt Sted i Marts 1903; men det lykkedes aldrig at finde Vinderen. Trods alle mulige Opfordringer og Indkaldelser var der ingen, som præsenterede Sedlen, og da Aar og Dag var forløbet, blev Ponyvognen solgt ved en Auktion for 400 Kr., saaledes at denne Gave ialt indbragte Alderdomsboligen et Beløb paa 1583 Kr.

Der ligger et stort Arbejde bag ved Fuldendelsen af en saadan Bygning, og man bør erindre de Medlemmer, som dannede Foreningens Bestyrelse, da Opførelsen blev paabegyndt:

Tømremester *Fr. Nielsen*, Formand,
 Fabrikant *Jens B. Thomsen*, Næstformand,
 Blikkenslagermester *Adolf Larsen*, Foreningens Kasserer,
 Murermester *Sophus Schrøder*, Kasserer for Byggefondet,
 Mejeriejer *Roger Hamann*,

Tømrmester *Hans Madsen*,
Malermester *Herman Nielsen*,
Sagfører *I. C. M. Hansen*.

Murermester Sophus Schrøder, der havde været Kasserer for »Byggefondet«, overtog efter Bygningens Opførelse Hvervet som Alderdomsboligens første Kasserer, og vi tør sige, at Murermester Schrøder har omfattet Alderdomsboligen med den største Kærlighed. Han fortsatte som Kasserer for Alderdomsboligen indtil 1909, da han mente, at han skulde have lidt Ro.

Stenhuggermester *Arp* overtager da Hvervet indtil 1912, da han efterfølges af Murermester *Andreas Rasmussen*, der vogter Posten til 1917. Saa overtages denne af Installatør *Holger Larsen*, der har Hvervet indtil 1922. Da indgaar Murermester Schrøder paany paa at overtage Posten som Alderdomsboligens Kasserer; og dette Hverv har han siden røgt trofast og godt. Sophus Schrøder, der iøvrigt har været Medlem af Foreningens Bestyrelse i 32 Aar, ofrer paa en ganske uegennyttig Maade meget af sin Tid paa Alderdomsboligen. Man forstaar, at den ligger hans Hjerte meget nær.

25 Aars Jubilæum.

Den 17. Januar 1907 fejredes Foreningens første egentlige Jubilæum: 25-Aars Dagen for Foreningens Stiftelse. Den smukke Fest fandt Sted paa »Gimle«, og som Gæster var indbudt Birkedommeren, Kommunalbestyrelsens Formand og Foreningens dalevende Stiftere i et Antal af 7.

Der var omtrent 200 Deltagere til Festen, der blev indledet med en Tale af Formanden, Tømrmester *Fr. Nielsen*, Sang og Kantate i den lille Sal, hvorefter man begav sig op i den store Sal til Festmiddagen, hvorunder der taltes saavel fra Medlemmernes som fra de særligt indbudtes Side. Det var en smuk og stilfuld Fest, der sluttede med et Bal.

Kegleklubben.

I Sommeren 1907 blev Kegleklubben dannet, og Keglespil-
let kan vist siges at være et af de Spil, der mest uforandret er
ført videre, og som stadig paa de ugentlige Mødeaftener er til
stor Fornøjelse for Medlemmerne.

Gaasegilde og Jubilarer.

Foreningens aarlige Gaasegilde finder Sted i November
Maaned. Det er en af Foreningens fornøjeligste Fester, selv-
følgelig ikke fordi det er den eneste af de større Fester, hvor
Damerne ikke er til Stede, men netop paa Trods af dette! Der
var vel ingen Grund til at trække denne Fest ud af de almin-
delige Rammer, hvis der ikke netop hertil er knyttet en
lille Højtidelighed, nemlig Tildelingen af et Emblem for 25
Aars og 40 Aars Medlemsskab i Foreningen.

Den smukke Skik indførtes første Gang ved Gaasegildet
i 1913, og Traditionen har givet Festligheden en fast Form.
Til denne Aften indbydes de 25 Aars- og de 40-Aars »Jubi-
larer«, og der overrækkes dem det lille, smukke Emblem med
Inskription. Til samme Aften anmodes de i Aarets Løb op-
tagne Medlemmer: »Rekrutterne«, om at komme til Stede, og
de bydes her officielt Velkommen i Foreningen.

Frem gennem Aarene. — Opgaver.

Saa gaar Frederiksberg Borgerforening frem gennem Ti-
derne, Medlemmer skifter, nogle gaar bort, andre kommer til,
men Foreningen vokser i Medlemstal og Anseelse. Naar man
læser de gamle Beretninger igennem, kan det maaske siges,
at dybe Spor sættes der ikke, men dog skabes der ved Besty-
relsesmøderne og Generalforsamlingerne en Tradition, som
føres videre, og som netop giver en Borgerforening som vor
den Rygrad, der gør den stærk.

Der har dog selvfølgelig været mange Sager i Aarenes
Løb overfor Kommune og Myndigheder, hvor Foreningen har
søgt at hævde sit Standpunkt paa Borgernes Vegne.

Selv om Filantropien — bortset fra Alderdomsboligen —

ikke nævnes i Foreningens Love som Formaal, har Foreningen ofte været et Mellemlid ved Velgørenhed. Der kan herunder nævnes, at Foreningen i Foraaret 1911 sammen med Odd Fellow Logen »Valdemar« foranstaltede en Indsamling til Fordel for »Frederiksberg Fødehjem«, Howitzvej 40, hvis økonomiske Stilling paa det daværende Tidspunkt var truet af Vanskeligheder.

Der blev nedsat en Komité, bestaaende af Fabrikant *Jens B. Thomsen*, Ingeniør *M. Frandsen*, Overretssagfører *Chr. Holm*, Inspektør *Laur. Larsen*, Fotograf *C. Offenbergh* og Restauratør *V. Gissemann*.

Der udsendtes i April Maaned et Ekstranummer af Bladet »Frederiksberg« i et Oplag af 20 000 Eksemplarer. Bladet, som gav Ret til Deltagelse i en Lodtrækning, solgtes for 25 Øre pr. Stk. ved velvillig Hjælp til de frederiksbergske Husstande.

Desuden blev der paa »Frederiksberg Teater« — det nuværende »Betty Nansen-Teater« — den 2. Maj afholdt en Aftenfest, hvor bl. a. Fru *Price de Plane* dansede.

Indsamlingen og Festen blev en meget smuk Succes, og det var med berettiget Stolthed, at Komitéen kunde overrække Professor *Howitz* et Overskud paa 7300 Kr.

Ved Verdenskrigens Udbrud i 1914 blev det besluttet at yde et Bidrag til »Centralkomitéen af 1914« (Dronningens Indsamling). Der blev afholdt en Koncert, hvis Overskud, ca. 300 Kr., blev overgivet Komiteen.

I April 1920 afholdtes en smuk Fest til Fordel for Sønderjydsk Fond. Professor *Vilhelm Andersen* oplæste Fortællinger fra Sønderjylland, og Overskudet androg ca. 300 Kr.

Foreningens Banner.

I Efteraaret 1915 fremkom Grosserer Jørgen Rasmussen med den Tanke, at Foreningens Damer kunde skænke et Banner til Foreningen. Der blev nedsat en Komité af Damer med Fru *Severin* som Formand, og det blev overdraget Arkitekt *Arp Nielsen* at udarbejde en Tegning til Banneret, som Komitéen

overrakte Foreningen ved dens 35-aarige Stiftelsesfest i 1917. Det er et smukt Banner, der altid vækker Beundring, naar det er opstillet ved Foreningens Fester.

Skyttelaget.

I 1917 om Efteraaret blev Skyttelaget oprettet paa Forslag af Ingeniør *P. K. Bjerregaard*. — Ved et stort Arbejde fra nogle energiske Mænd indenfor Skyttelaget, ved Tilslutning blandt dets Medlemmer og ved Hjælp af Hovedforeningen er det lykkedes Skyttelaget at faa bygget sine egne Baner ved Siden af »Gimle«. Det er en fortræffelig Ordning, og det er ikke alene Skyttelagets egne Medlemmer, der nyder godt af de udmærkede Skydebaner; men Borgerforeningens andre Medlemmer har ved mange Lejligheder, ved Fugleskydning, Jagtskydning o. lign., været Gæster paa Banerne. Skyttelaget deltag hyppigt i Konkurrencer med andre Foreninger.

40 Aars Jubilæum.

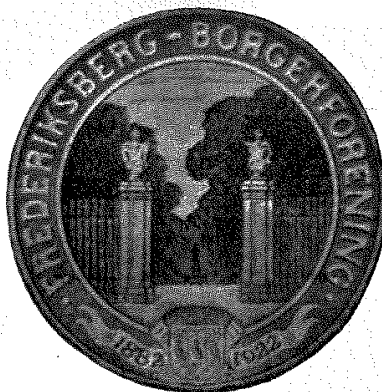
Saa naar vi frem til 1922, hvor Borgerforeningen den 17. Januar kan fejre 40-Aars Dagen for Foreningens Tilblivelse. — Jubilæumsfesten fandt Sted den 18. Januar i *Palads Teatrets* Selskabslokaler.

Borgmester *M. Godskesen* deltog i Festen, og som andre særligt indbudte: de to Æresmedlemmer: Tømremester *Fr. Nielsen* og Fabrikant *Jens B. Thomsen* og de to dalevende Medstiftere af Foreningen: Slagteridirektør *Vilh. Matthissen* og Boghandler *H. Christensen*.

Det blev en smuk og stilfuld Fest. Foreningens Formand, Overretssagfører *Chr. Holm*, holdt en smuk Festtale, ligesom Borgmester *Godskesen* tog Ordet og udtalte sin Glæde over at være til Stede.

I Anledning af Jubilæet havde Borgerforeningen under Medvirkning af Porcelænshandler *Joh. Rasmussen*, et kendt og afholdt Medlem, hos Den kgl. Porcelænsfabrik ladet udføre en smuk Jubilæumsplade, der i sine smukke, blaa Farvetoner bringer det kendte Motiv af den særprægede og skønne Hoved-

indgang til Frederiksberg Have. Platten solgtes af Porcelæns-
handler Joh. Rasmussen, og en ikke ubetydelig Del af For-
tjenesten ved Salget kom Alderdomsboligen tilgode. Nogle Aar
senere skænkede Porcelænshandler Joh. Rasmussen det hos
ham beroende Restoplæg af Platten til Borgerforeningen. Disse
sælges nu til en meget nedsat Pris af Foreningens Kasserer,
og der findes sikkert blandt de af Medlemmerne, der ikke alle-

Borgerforeningens Platte.

rede har denne Platte i deres Besiddelse, flere, som nu i An-
ledning af Foreningens 50-Aars Jubilæum vil sikre sig et
Eksempplar og derved samtidig yde et Bidrag til Alderdoms-
boligen, idet det ved Salget af Platterne indkomne Beløb ube-
skaaret gaar til Fordel for Alderdomsboligen.

Fødselsdagsgaven.

Denne Jubilæumsfest affødte iøvrigt Oprettelsen af en ny
Institution, en virkelig »Datterforening«, nemlig »Fødselsdags-
gaven«, hvis Oprettelse skyldes Konditor *Heltboe*. Den kan
saaledes i Aar fejre sin 10 Aars Bestaaen. — Formaalet
er, at Borgerforeningens Damer skulde hjælpe med til at
støtte Alderdomsboligen ved at danne en Forening. Hvert Aar

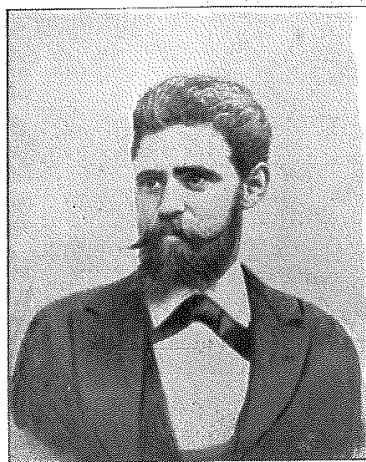
paa Damernes Fødselsdag modtager de fra denne Forening en Lykønskning, for hvilken de takker ved at betale 2 Kr., der uddeles som Julegaver til Alderdomsboligens Fribeboere. — Idéen slog godt an med det samme, og »Fødselsdagsgaven« har i Aarenes Løb stadig modtaget nye Medlemmer, og det vilde være en smuk Tanke, hvis en Del af Medlemmernes Damer vilde indmelde sig i »Fødselsdagsgaven« i Anledning af Jubilæet nu. Der skal kun opgives Fruens Fødselsdato — ikke Aar. — »Fødselsdagsgaven«s nuværende Formand er Administrator *E. Harvard*.

»Gimle«.

Etablisementet »Gimle« og »Frederiksberg Borgerforening« har været knyttet til hinanden omtrent i al Foreningens Tid.

I den allerførste Tid holdt Foreningen sine Mødeaftener om Sommeren hos *Boldt* i Allégade, — det var der, hvor nu Frederik den Sjettes Allé er, — og om Vinteren hos *Slettings* Efterfølger i Allégade 10; men allerede i Foraaret 1885 valgte man paa en Generalforsamling »Gimle« til Sommerlokale, og da Vinteren kom, fortsattes Sammenkomsterne paa »Gimle«. Man holdt saa trofast fast ved dette Sted til de almindelige Mødeaftener, idet man dog ved større Fester af og til tyede andre Steder hen, som f. Eks. til Skydebanen. Selv om der var nogle Aar lige efter Verdenskrigens Begyndelse, hvor man ikke altid har været lige tilfreds, maa man vel trods alt have følt sig *hjemme* her. I alt Fald kommer vi helt frem til Aaret 1922, før der sker en Forandring. Etablisementets udmærkede Vært gennem mange Aar, Restauratør *Gissemann*, var død, og »Gimle« førte en lidt omtumlet Tilværelse. Det skiftede Ejer og Vært flere Gange. Der blev nok bygget om, til Tider endog for meget; men alligevel var Lokalerne langt fra tidssvarende, endside hyggelige. Resultatet blev, at Borgerforeningen i Januar 1922 udvandrede og fik Lokaler i Allégade 10. Her havde Foreningen saa til Huse i halvandet Aar, d. v. s. til Juli 1923.

»Gimle« var imidlertid blevet købt af Restauratør Olaf Hansen, der havde underkastet Lokalerne flere Udvidelser og Forbedringer. Efter nogle Forhandlinger bestemte Borgerforeningen sig saa til at drage tilbage til »Gimle«, hvor man trods alt befandt sig bedst, og hvor der jo ogsaa er større Plads. Restauratør Hansen har iøvrigt flere Gange forbedret Lokalerne, og efter den sidste Restaurering for 3 Aar siden

Garvermester A. Suhr.

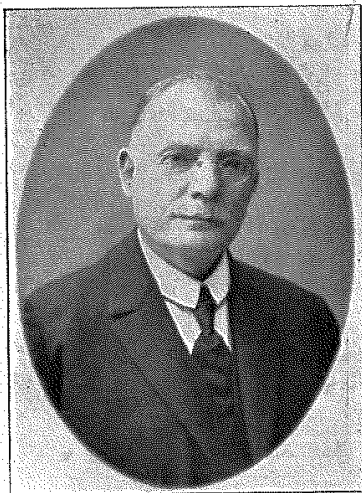
Manufakturhandler H. Kryger.

er Lokalerne og Forholdene paa »Gimle« saaledes, at Borgerforeningens Medlemmer kun har Grund til Tilfredshed og til at være glade over, at Frederiksberg nu har et saa stort og godt Etablissement af denne Art.

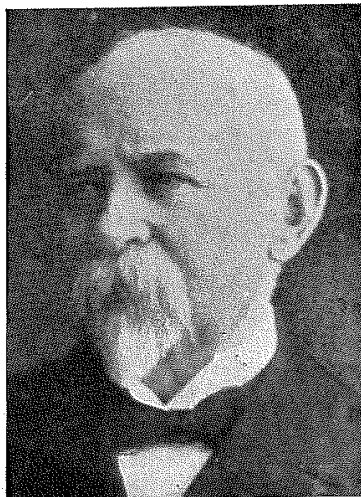
Som vi ovenfor har nævnt, blev Borgerforeningens 40-Aars Jubilæum afholdt i *Palads-Teatrets* Selskabslokaler, og Grunden maa have været, at Forholdene paa »Gimle« som ovenfor nævnt netop i den Periode ikke var helt tilfredsstillende.

Til den nu forestaaende 50-Aars Jubilæumsfest har der været Røster fremme for at afholde Festen i et af de store

Etablissementer inde i København, da man frygtede, at der ikke vilde være Plads nok paa »Gimle«. Denne Tanke vandt dog ikke Tilslutning, og det burde ogsaa være meget tvingende Grunde, der skulde foranledige, at »Frederiksberg Borgerforening« skulde forlade Frederiksberg Kommune netop ved en saadan Fest! — Derfor afholdes Festen ogsaa paa »Gimle«.

Fabrikant *Jens B. Thomsen*.

Tømremester *R. Arentzen*.

Foreningens Ledelse.

Foreningen har gennem de 50 Aar haft 11 Formænd, idet dog den nuværende Formand, Overretssagfører *Chr. Holm*, nu fungerer for anden Gang. Disse 11 Formænd har været:

Garvermester *A. Suhr* fra 1882 til 1886.

Manufakturhandler *H. Kryger* fra 1886—1891.

Tømremester *R. Arentzen* fra 1891—1892.

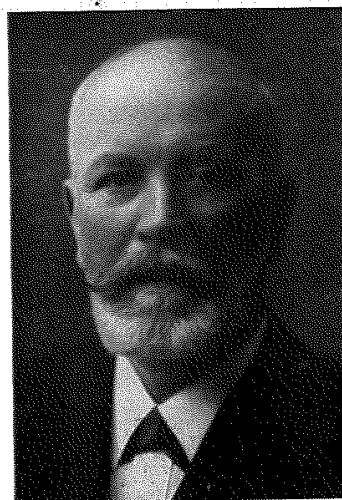
Fabrikant *Jens B. Thomsen* fra 1892—1897.

Murermester *Jørgen Jensen* fra 1897—1899.

Tømrmester *Fr. Nielsen* fra 1899—1907.
Tømrmester *A. Matthissen* fra 1907—1908.
Murermeister *Sophus Schrøder* fra 1908—1909.
Ingeniør *M. Frandsen* fra 1909—1913.
Overretssagfører *Chr. Holm* fra 1913—1922.
Installatør *Holger Larsen* fra 1922—1927,

Murermeister *Jørgen Jensen*.

Tømrmester *Fr. Nielsen*.

og som Foreningens nuværende Formand: Overretssagfører *Chr. Holm*, siden 1927.

Foreningens nuværende Bestyrelse bestaar af følgende 9 Medlemmer:

Overretssagfører *Chr. Holm*, Formand.
Blomsterhandler *Walther Larsen*, Næstformand.
Skrædermeister *Chr. S. Jensen*, Sekretær og fung. Kasserer.
Murermeister *Sophus Schrøder*, Kasserer for Alderdomsboligen.

1882 — FREDERIKSBERG BORGERFORENING — 1932

Fabrikant *Vald. Rasmussen*.

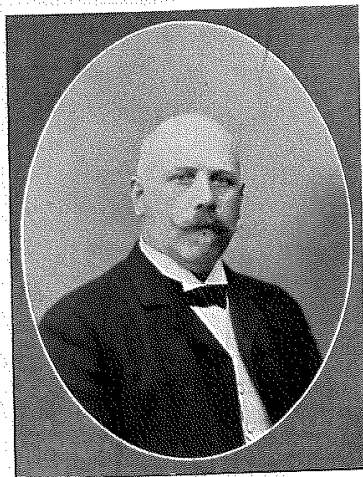
Slagtermester *Aage Nielsen*, Formand for Skyttelaget.

Administrator *Ewald Harvard*.

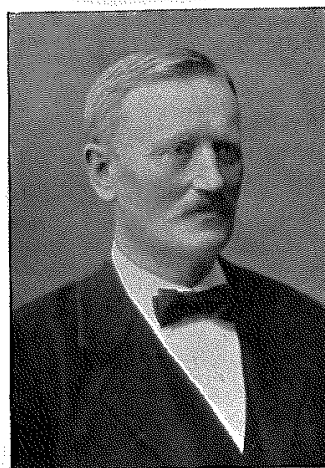
Fabrikant *Helmer Jensen*, Formand for Kegleklubben.

Forretningsfører *Victor Jensen*.

Repræsentantskabet, der er medbestemmende ved Bortgivel-

Tømrermester *A. Mathissen*.

Murermester *Soph. Schrøder*.

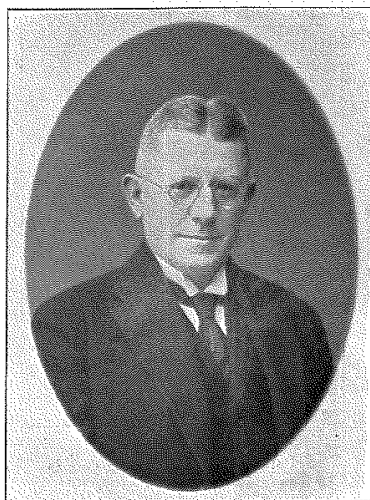
se af Legater og Friboliger, bestaar for Tiden af følgende Medlemmer: Fabrikant *Chr. Nielsen*, Fabrikant *Chr. Jensen*, Fabrikant *Jens B. Thomsen*, Blikkenslagermester *Ad. Larsen*, Blikkenslagermester *Th. Larsen*, Installatør *Holger Larsen*, Mejeriejer *Roger Hamann*, Kaffehandler *V. Olsen* og Tømrermester *H. C. Nielsen*.

Foreningens Revisorer er for Tiden: Installatør *Holger Larsen* og Blikkenslagermester *Ad. Larsen*, der iøvrigt har været Foreningen en udmærket Revisor i snart 27 Aar.

Kommunens Ledelse.

Ved at beskæftige sig med dette lille Tilbageblik fristes man til ogsaa at se lidt paa Frederiksberg Kommunes Historie og Ledelse i de sidste 50 Aar.

Pladsen her tillader dog ikke dette i nogen videre Udstrækning; men det er dog i denne Forbindelse ikke uden Interesse at se, hvem der i Tidens Løb har staaet i Spidsen for Kommunestyret.

Ingeniør *M. Frandsen.*

Installatør *Holger Larsen.*

Frederiksbergs Historie som selvstændig Kommune tager sin Begyndelse med Loven af 29. December 1857 om Frederiksberg Sogns økonomiske Bestyrelse. Ved denne Lov bestemtes det, at Frederiksbergs kommunale Styrelse skulde bestaa af Stedets Birkedommer og den folkevalgte Kommunalrepræsentation. Efterhaanden som Frederiksberg udviklede sig til en Storby, fæstnede der sig imidlertid den Ordning, at Birkedommeren holdt sig tilbage fra Ledelsen af Kommunal-

bestyrelsen, der faktisk lededes af den af Kommunalrepræsentationen valgte Formand. Denne faktiske Ordning blev omsider ved Loven af 1. Marts 1919 endeligt fastslaaet, idet det ved denne Lov bestemtes, at Kommunalbestyrelsen skulde vælge en Formand, der benævnedes Borgmester, hvorhos der yderligere kunde vælges en Magistrat. Herved ophævedes formelt

Overretssagfører *Uhr. Holm.*

den kongevalgte Birkedommers Deltagelse i Kommunens Administration. Men som nævnt var det for Frederiksbergs Vedkommende kun Beseglingen af en gammel Praksis.

Som Birkedommere paa Frederiksberg har følgende virket:

Etatsraad *C. N. Petersen*, indtil 1871,

A. C. E. Eberlin indtil 1881,

Etatsraad *C. V. M. Ingerslev*, indtil 1898,

Dr. jur. *N. C. H. Sylow*, indtil 1913,

og *N. Gad*, indtil 1930.

Formandspladsen i Kommunalrepræsentationen har været beklædt af:

Kammerjunker, Godsejer *Emil Rosenørn*, indtil 1861,
 Justitsraad *N. P. Jespersen*, indtil 1862,
 Etatsraad, Finanshovedkasserer *R. C. Stæger*, indtil
 1872,
 Justitiarius *N. F. Schlegel*, indtil 1891,
 Højesteretssagfører *V. F. Asmussen*, indtil 1896,
 Dr. med. *E. M. Jacoby*, indtil 1908,
 Overretssagfører *N. Petersen*, indtil 1909.

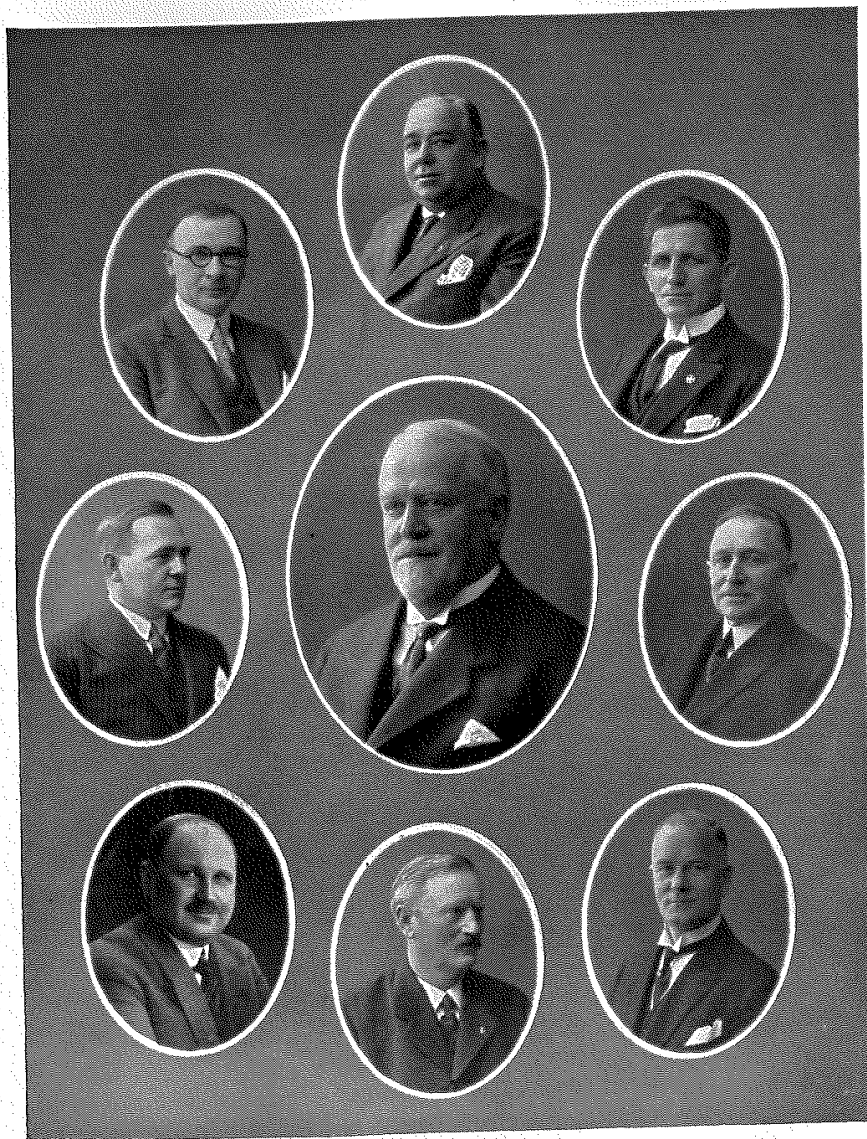
I 1909 valgtes Overretssagfører *Marius Godsken* til Formand for Kommunalbestyrelsen og blev saa ved den ovennævnte Nyordning i 1919 Borgmester, hvilken Stilling han stadig bestrider paa en Maade, der har gjort ham afholdt og skattet. Borgmester Godsken fyldte 70 Aar i Juli 1931.

Kommunens Forskønnelse.

Mellem Foreningens Opgaver er ogsaa Frederiksbergs Forskønnelse. Den første større Sag, man i denne Forbindelse tog sig af, var Bevarelsen af den sidste Rest af Udsigten fra Frederiksberg Bakke. Frederiksberg Borgerforening traadte her i Samarbejde med Københavns Forskønnelsesforening. Man optog Forhandling med Frederiksberg Kommunalbestyrelse, hvor et af Borgerforeningens Medlemmer, der var Medlem af Kommunalbestyrelsen, Tømremester *R. Arentzen*, tog sig meget varmt af Sagen. Saaledes lykkedes det ogsaa at bevare Udsigten.

Senere har Foreningen, hvor Lejlighed har været, søgt at gøre sig gældende i Spørgsmaalet om vor Bys Forskønnelse, eller, som Opgaven oftest bliver, at danne Værn mod Forgrimmelse.

En positiv Opgave har Foreningen søgt at løse ved *Altan-konkurrencerne*, som har været udskrevet i de senere Aar, og hvor man ved Udsættelse af Sølvpræmier har søgt at fremme Borgernes Interesse for smuk Altanbeplantning. — Zoologisk Haves mangeaarige Overgartner, *Jens Risum*, har bistaaet Foreningen ved at overtage Hvervet som Dommer i Konkurrencen.

Offenberg fot.

Borgerforeningens nuværende Bestyrelse.

Administrator *E. Harvard*
Skræddermester *Chr. Jensen*
Slagtermester *Aage Nielsen*

Blomsterhandler *Walther Larsen*
Overretssagfører *Chr. Holm*
Murermester *Soph. Schröder*

Fabrikant *Helmer Jensen*
Fabrikant *Vald. Rasmussen*
Forretningsfører *Victor Jensen*

Medlemsbladet.

Bladet »Frederiksberg« er Foreningens Medlemsblad med den Mission at danne et Bindeled mellem Medlemmerne, og det er tillige et nødvendigt Organ for Foreningens Ledelse til at komme i Forbindelse med Medlemmerne.

Allerede i 1884 blev det første Skridt gjort til et Medlemsblad. Bogtrykker *M. Lazarus* havde i nogen Tid udgivet et lokalt Blad »Frederiksberg Avis«. Paa Foreningens Generalforsamling i Marts 1884 vedtoges det at forhøje Kontingentet fra 4 til 6 Kr. aarlig og derefter tilstille Foreningens Medlemmer »Frederiksberg Avis« gratis. Dette Blad fulgte særligt Bevægelserne i de kommunale Forhold; men man maa gaa ud fra, at der ogsaa blev givet Plads for Foreningsmeddelelser. Dette Forhold bestod indtil 1887, da der maa have været opstaaet nogen Uoverensstemmelse mellem Foreningens Ledelse og Bogtrykker *M. Lazarus*. Paa den ordinære Generalforsamling blev det efter »en meget skarp Forhandling«, som der siges i Referatet, vedtaget, at »Frederiksberg Avis« ikke mere skulde være Foreningens Organ, og paa en ekstraordinær Generalforsamling i Maj Maaned vedtoges det at opsiges Forholdet til Bladet til 1. Juli 1887. Derefter forløb der over 20 Aar, hvor Foreningen ikke havde noget Medlemsblad. Det var først i 1909, at Overretssagfører *Chr. Holm* som Medlem af Bestyrelsen fremsatte Forslag om at undersøge Muligheden for at skaffe Foreningen et Medlemsblad. Resultatet blev, at det lykkedes Overretssagfører *Chr. Holm* blandt nogle af Medlemmerne at faa dannet et lille Aktieselskab, der fra Oktober Maaned 1909 paabegyndte Udgivelsen af Bladet »Frederiksberg«, der blev trykt i Frederiksberg Bogtrykkeri. I 1913 overtog Foreningen selv Bladet, indtil de vanskelige Aar ved Verdenskrigens Udbrud foraarsagede, at Udgivelsen maatte indstilles. Standsningen varede dog kun kort Tid, idet Bogtrykker *Vilh. Nielsen* overtog Udgivelsen, og Bladet gaar nu i sin 23. Aargang.

Bladet har haft følgende Redaktører:

Fra Starten i 1909: *Vidar Bruun*.

Fra December 1914: *Age Sorterup*.

Fra Marts 1925: *Erik Ramdahl*.

Fra Juli 1929: *Hjalmar Jacobsen*.

Hvad Foreningen ejer.

Foruden Ejendommen paa Taarnborgvej 14—16 ejer Foreningen følgende Legater:

1) <i>H. Mørens og Hustrus Legat</i>	5000 Kr.
2) <i>Johannes Larsens og Hustrus Mindelegat</i>	2000 »
3) <i>William Müllers og Hustrus Legat</i>	2000 »
4) <i>Wilhelm Matthiessens og Hustrus Legat</i>	1000 »
5) <i>Peter Rasmussens og Hustrus Legat</i>	2000 »
6) <i>Adolf Larsens og Hustrus Legat</i>	2000 »
7) <i>Fr. Nielsens og Hustrus Legat</i>	2000 »
8) <i>Poul L. Sørensens og Hustrus Mindelegat</i>	1000 »
9) <i>Kaffehandler V. Olsens og Hustrus Jubilæums-</i>
<i>legat</i>	1000 »
Renterne af disse Obligationer kommer Alder-	
domsboligen tilgode.	
10) <i>Fabrikant Chr. Jensens og Hustrus Gave</i>	4000 »
der er indgaaet i Alderdomsboligens Formue.	
11) <i>Partikulier C. Brodersens og Hustrus Minde-</i>
<i>legat</i>	20000 »
Over dette Legat har Foreningen dog endnu	
ikke Raadighed, men faar det først, naar den	
nulevende Rentenyder er død. Kapitalen inde-	
staar i Overformynderiet.	
12) <i>Bogholder Chr. Nielsens og Hustrus Jubilæ-</i>
<i>umslegat</i>	4000 »
13) <i>Fhv. Danselærer Louis Scheidings Legat</i>	1000 »

Desuden er der i Aarenes Løb til Alderdomsboligen skænket forskellige Gaver, som er indgaaet i Regnskabet for de paagældende Aar. Bl. a. af Fabrikant *Chr. Nielsen*, Smedemester *Olsen*, Ejendomsmægler *Peter Nielsen*, Murermester *Ludv. Røper*, Husejer *Chr. Olsen* og flere.

Overskudet ved Salget af Emblemet kommer Alderdomsboligen tilgode, og det bør haabes, at ethvert af Foreningens Medlemmer vil sætte en Ære i at have og bære dette Emblem.

»Frederiksberg Borgerforening« har sin Opgave her i Kommunen. Foruden Foreningens selskabelige Side, der jo ingenlunde maa undervurderes, kommer vel i første Række Alderdomsboligen og Foreningens øvrige velgørende Virksomheder saasom Legatydelserne. Imidlertid kan der komme helt andre Opgaver for Foreningen. Der kan komme Situationer, hvor det er af stor Betydning for de frederiksbergske Borgere at have en Organisation til at varetage deres Interesser. Vi tænker her f. Eks. paa den Indlemmelse under København, som man paa nogle Steder har stillet Frederiksberg i Udsigt. De frederiksbergske Borgere vil ikke godvilligt gaa med til en saadan Ophævelse af deres Selvstændighed og venter, at »Frederiksberg Borgerforening« træder frem om fornødent og hjælper med til at danne et Værn imod de Kræfter, som truer.

Af denne Grund har det den største Betydning, at saa mange som muligt af Frederiksbergs Borgere slutter op i Borgerforeningen.

Naar vi, som ovenfor sagt, standser ved denne Dag og ser tilbage, vil vi derefter vende os og kaste et Blik frem mod de kommende Tider. Vi gør dette med det Haab, at Borgerforeningen maa vokse i Medlemstal og gaa videre ad de Veje, som paa en saa smuk, men dog tilbageholdende Maade har formaaet at sætte sit Spor i Frederiksberg Kommunes Historie.

Ved Udarbejdelse af dette Skrift har vi bl. a. søgt Oplysninger i følgende:

Sagfører *I. C. M. Hansen*: »Et kortfattet Uddrag af Livet i Frederiksberg Borgerforening«, udgivet ved Foreningens 25 Aars Jubilæum.

Overretssagfører *Chr. Holm*: »Frederiksberg Borgerforenings Historie igennem 40 Aar i korte Træk«, i et Jubilæums Nummer af Bladet »Frederiksberg«.

Bladet »Frederiksberg«s 22 Aargange.

Før velvilligt Gennemsyn af Skriftet er vi følgende af Foreningens Medlemmer taknemmelig:

Overretssagfører *Chr. Holm*, Blikkenslagermester *Ad. Larsen*, Tømrermester *Fr. Nielsen* og Murer-
mester *Sophus Schrøder*.

